

صنعت کلا

تادانشگاه

گام دوم انقلاب

در تویتر و فضای مجازی

دانشگاه بی خروجی

مثل زنبور بی عسل

فصلنامه فرهنگی، صنفی، سیاسی، اجتماعی و علمی دانشگاه تا صنعت؛ شماره اول، سال اول؛ شماره مجوز ۹۷۳۶۸۴ از دانشگاه فردوسی مشهد؛ صاحب امتیاز، سردبیر و مدیر مسئول: امیر دربان لقمانی

دانشگاه بدون خروجی مثل ...

در دنیای امروز، رابطه ای مستقیم بین توسعه تکنولوژی و پیشرفت در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هر کشور برقرار است. به طوری که می توان گفت تکنولوژی عامل اساسی برای ایجاد ثروت، دانایی و توانایی کشورها بوده و ابزاری قدرتمند در توسعه ملی به شمار می آید. تکنولوژی طبق تعریف اسکاپ، چهار رکن اساسی دارد: انسان، ماشین، سازمان و اطلاعات که تعامل اینها با یکدیگر موجب رشد و توسعه اقتصادی می شوند.

از میان چهار رکن تکنولوژی، انسان نقش محوری و بنیادی دارد. استفاده از بهترین و مدرن ترین ماشین آلات بدون نیروی انسانی متخصص و ماهر ممکن نیست. اینجاست که اهمیت دانشگاه بیش از پیش روشن می شود. چرا؟ چون دانشگاه محل تربیت نیروی انسانی متخصص و ماهر است و اگر این نیروی انسانی متخصص بتواند دانش و مهارت خود را در عرصه تولید و صنعت به کار ببرد، موجب پیشرفت خواهد شد.

بنابراین ارتباط صنعت و دانشگاه در هر کشوری می تواند تأثیری تعیین کننده در رشد اقتصادی آنجا داشته باشد. معمولا در راستای این تعامل وظیفه عمده دانشگاهها عبارت است از:

۱- آموزش و ارتقای دانش دانشجویان و آماده کردن آنان برای حضور در بازار کار
۲- شناخت و برطرف کردن نیازهای تحقیقاتی بخش صنعت و به روز نگهداشتن آن

از سوی دیگر بخش صنعت هم وظایفی دارد:

۱- نتایجی را که به کمک تحقیقات از حوزه فناوری به دست آمده در عملیات تولید محصول خود دخالت دهد.

۲- فراهم آوردن بازار کار و اشتغالزایی مفید برای جوانان و افرادی که آموزشهای مرتبط را در دانشگاهها گذرانده اند.

امروزه متاسفانه فاصله قابل توجهی بین پتانسیلهای علمی کشور با نیازهای بخش صنعت وجود دارد که باید شکاف موجود با تعامل بیشتر صنایع و مراکز علمی و دانشگاهی پر شود. در حال حاضر، دانشگاههای ما به طور عمده بر انتقال دانش تأکید دارند یعنی یک سری دانش را از کشورهای دیگر می گیرند و به دانشجو انتقال می دهند. جالب اینکه بسیاری از دانش های اخذ شده نیز بدون بومی شدن در اختیار دانشجویان قرار می گیرند. آیا چنین دانشجویی پس از فارغ التحصیلی می تواند مورد استفاده بخش های صنعت

و خدمات جامعه قرار بگیرد و باعث پویایی و پیشرفت آنان گردد؟

متاسفانه در دانشگاهها به تولید دانش کمتر توجه می شود. هر وقت در یک زمینه علمی کاری کردیم که آن علم به صورت کاربردی در خدمت جامعه قرار گرفت و گرهی از مشکلی باز کرد آن وقت می توانیم بگوییم دانش تولید کرده ایم. در کشورهای توسعه یافته، ارتباط مستمر و پویای صنعت و دانشگاه سیکل مثبتی را به وجود آورده که از طریق آن، این دو نهاد به توسعه و رشد همدیگر کمک می کنند، ولی در کشورهای توسعه نیافته این ارتباط وجود ندارد و دانشگاه به طور عمده به انتقال دانش به دانشجویان می پردازد و صنعت هم کار خودش را انجام می دهد یعنی هر کدام ساز خودشان را می زنند. در این کشورها باتوجه به اینکه صنعت و دانشگاه دو نهاد وارداتی هستند، ایجاد ارتباط بین این دو نهاد بسیار پیچیده تر است.

صنعت و دانشگاه علاوه بر اینکه از کل جامعه و سیستم جدا هستند بین خود نیز ارتباطی ندارند. در این کشورها دولت برای سرپا نگهداشتن صنایع مجبور به دادن یارانه است. دانشگاهها نیز نمی توانند کارشناسان مورد نیاز صنعت را تربیت کنند. چنین کشورهایی اگر بخواهند به یک سازمان جهانی مثل سازمان تجارت جهانی بپیوندند بسیار آسیب پذیر و شکننده خواهند بود. اگر دانشگاه از صنعت یا اینکه صنعت از دانشگاه جدا بیفتد، همین وضعیتی می شود که ما دچارش هستیم. بررسی وضعیت صنعتی و تحقیقاتی کشور نشان می دهد که رابطه محکمی میان دولت، دانشگاه و صنعت آنطور که باید وجود ندارد یعنی یک اتحاد مثلث محکم مشاهده نمی شود. اگرچه ممکن است در برخی موارد ارتباط منطقی و مناسبی هم برقرار شده باشد، اما کافی نبوده است. ما اگر توانستیم یک ارتباطی ارگانیک و غیر اجباری بین دانشگاه و صنعت برقرار کنیم، هر دو نهاد از ایجاد این رابطه سود می برند. ایجاد رابطه به صورت اجباری و دستوری یک کار روبنایی و صوری است و چندان هم موثر نیست. مثالش ایجاد (دفتر ارتباط دانشگاه با صنعت) در وزارت علوم است که چندان موفق نبوده است. در هزاره سوم با توجه به تحولات سریع محیطی، اوضاع خیلی فرق کرده است. برای ادامه حیات در دنیای رقابتی کنونی بنگاههای اقتصادی مزیت رقابتی خود را باید در نوآوری های ناشی از تحقیقات جستجو کنند.

اگر بین دانشگاهها و صنایع ما یک ارتباط خوب و دو طرفه

ایجاد شد می توان به تحقق برنامه چشم انداز ۲۰ ساله امیدوار بود. متاسفانه پیوند میان دو بخش علوم و فناوری با دانشگاه

و صنعت در کشور ضعیف و ناپایدار است و کمتر محصول تولیدی را در کشور می توانیم پیدا کنیم که از فرایند تحقیق و توسعه به دست آمده باشد. شاید سهم کم تولید درآمد ناخالص ملی و پایین بودن صادرات غیر نفتی و منفی بودن تراز تجاری ما هم ناشی از همین مسائل باشد. اگر چه اکثر واحدهای تولیدی، امروزه به نقش تحقیقات در پیشرفت کاری خود اعتقاد دارند اما بدیهی است که بنگاه اقتصادی به تنهایی نمی تواند تمامی منابع مالی و قابلیت های علمی مورد نیاز را خود تامین نماید لذا سوق دادن واحدهای صنعتی به سمت فعالیتهای تحقیقاتی نیاز به حمایت و سیاست گذاری دقیق در سطح ملی دارد.

البته نمی توان فقط به دانشگاه ایراد گرفت و فقط از او انتظار داشته باشیم. صنعتگران ما نیز عمدتا همکاری قابل توجهی با دانشگاه ندارند. صنعت ما در انتظار افراد مدرک دار نیست بلکه نیازمند نیروهای کاربردی متخصص و تحول گرا است، متخصصانی که بتوانند ایده بدهند و ایده را به یک محصول و خدمت نو و رقابتی تبدیل کنند. این روزها ما زیاد از زبان بعضی از مسئولین می شنویم که علت بالا بودن بیکاران در کشور این است که فارغ التحصیلان ما به دلیل دوری دانشگاه و صنعت از هم، مهارت و تجربه کاری ندارند.

مدیران ارشد کشور باید بدانند نزدیک کردن دو تفکر دانشگاه و صنعت نیاز به زمان دارد. برای اینکه فرصت سوزی نشود و برای اینکه دیگر فارغ التحصیلان دچار این مشکل نشوند باید برنامه منسجمی را به مرحله اجرا در آورند. مسئولین تا کی گناه بیکاری فرغالتحصیلان را می خواهند به گردن دوری دانشگاه و صنعت بیندازند؟ البته متاسفانه بسیاری از برنامه هایی هم که تدوین شده فقط روی کاغذ هستند و داخل کتابخانه ها و کتوها در حال خاک خوردن. علت اصلی که باعث افزایش فاصله دانشگاه و صنعت از یکدیگر شده تفاوت ماهیت این دو نهاد است که یکی نهادی است علمی و دیگری نهادی است اقتصادی. فاصله ای که بین دانشگاه و صنعت ایجاد شده در بعضی جاها آنقدر زیاد است که بعضا این دو بخش زبان یکدیگر را نمی فهمند.

هرجامعه ای برای رسیدن به توسعه حقیقی و پایدار، نیازمند یک تعامل تعریف شده بین سه نهاد علمی، سیاسی و فنی است که در قالب دانشگاه، دولت و صنعت شکل می گیرد. باتوجه به روابط ارگانیک این نهادها که یک سیستم واحد را

توییتستان

alrafezie @alrafezie Follow

مقام معظم رهبری:
دولت آمریکا غیرقابل اعتماد، و خود برترین و
عهدشکن است...
#گام_دوم_انقلاب
#USARegimeChange
#لیک_یا_خامنه_ای
#USARegimeChange

Translate Tweet

اللهم عجل لولیک الفرج @2mLhTfu055TIE9P Follow

سوگند به خدایی که دانه را شکافت و آفریدگان را
خلق کرد! (ایرانیان) برای بازگشت به دین، به روی
شما شمشیر خواهند کشید، چنان که در آغاز، شما
با آنها جهاد کردید. #گام_دوم_انقلاب
شما با عجم بر سر تنزیر قرآن جنگیدید و آنها با شما
بر سر تاویل (فهم درست) آن خواهند جنگید.
بحارالانوار

Translate Tweet

alrafezie @alrafezie Follow

باسیاست های اشتباه ترامپ، آمریکا راه ناگواری و
دشواری
در پیش داره

#USARegimeChange
#گام_دوم_انقلاب
#لیک_یا_خامنه_ای

Translate Tweet

Pouya HomayounFar2 @PouyaHoma2 Follow

بغض های ترکیده مردانی که برای انتقام ایستاده
اند در برابر کودکی که هنوز نمیداند یتیمی و بی
بابایی یعنی چه ..
@ghasemsoleimane
#نحن_منتقمون
#گام_دوم_انقلاب

Translate Tweet

7:12 AM - 20 Feb 2019

خام یاس @khanoom_yas Follow

رهبر انقلاب: همه ی مدت حکومت امیرالمؤمنین
علیه السلام تقریباً به این مقوله ی مهم گذشت و
البته تمام هم نشد، برخورد با کارگزاران حکومتی ای
که در آنها ظلم و فساد هست، باید جدی و شدت
عمل با آنها بیشتر باشد. ۹۶/۱۱/۱۹

#لیک_یا_خامنه_ای
#گام_دوم_انقلاب

Translate Tweet

Iran Lions @lions_iran Follow

#گام_دوم_انقلاب
در مورد آمریکا حل هیچ مشکلی متصور نیست
ومذاکره با آن جز زیان مادی و معنوی محصولی
نخواهد داشت
#USARegimeChange

Translate Tweet

مشکل خاص شناخته می شود و به نوعی آینده شغلی خود
را تضمین می کند.

بیشترین ارتباط صنایع با دانشگاهها که شکل دائمی و منظم
پیدا کرده است برنامه کارآموزی تابستانی دانشجویان در
واحدهای صنعتی است. فارغ التحصیلان جوان دانشگاهی که
در رشته های مرتبط با صنعت و معدن درس خوانده اند می
توانند مدت زمان معینی در واحدهای تولیدی مشغول به کار
شوند این طرح باعث می شود که نیروهای جوان، فرصت
مناسبی را برای کسب تجربه و شناسایی محیط های صنعتی
و بازار کار بدست آورند. این طرح بسیار خوبی است. ایرادش
مقطعی بودن آن است. در اجرای این طرح هم مشکلاتی وجود
دارد که البته بعضی از دانشجویان ما هم به نوعی مشکل
دارند. متأسفانه خیلی از دانشجویان به واحدهای کارآموزی
خود اهمیت چندانی نمی دهند.

راهکارهای مختلفی به منظور افزایش ارتباط صنعت با دانشگاه
وجود دارد که بخشی از آنها در ذیل آمده است:

۱- اعمال سیاستهای تشویقی، از جمله معافیتها و تخفیفهای
مالیاتی برای صنایعی که با دانشگاهها در رفع تنگناهای
صنعتی مشارکت دارند.

۲- ارتقای اعضای هیات علمی و تشویق دانشگاههایی که با
تحقیقات کاربردی خود و انجام فرصت مطالعاتی در صنعت
توانسته اند مشکلی از پیش پای صنعتگر بردارند.

۳- برنامه ها و شیوه های تدریس و سرفصلهای آموزشی
دانشگاهها، متناسب با فناوریهای روز بازنگاری و اصلاح شود.

۴- نظام آموزشی و اجرای کارآموزی دانشجویان در صنایع و نیز
بازآموزی صنعتگران و فارغ التحصیلان، در سطح کشور بازنگاری
جدی را می طلبد.

۵- برای تدریس بخشهایی از دروس دانشگاهها از متخصصان
مغرب شاغل در صنایع استفاده شود تا مطالب کاربردی به
دانشجویان ارائه گردد.

۶- انتخاب عنوان و موضوع پایان نامه های کارشناسی،
کارشناسی ارشد و دکترا باید با دقت و وسواس خاصی صورت
پذیرد، به صورتی که کاربردی بوده و سپس نتایج آن جهت
استفاده همگان انتشار یابد.

۷- رسانه های گروهی نیز باید در جهت ارتقای سطح آگاهی و
فرهنگ عمومی در زمینه جایگاه و رسالت دانشگاه و صنعت در
توسعه ملی و ایجاد اشتغال پایدار ایفای نقش نمایند.

تشکیل می دهند، نقص در هر کدام از اجزا، نقص در کل سیستم
را بوجود خواهد آورد. هر یک از این نهادها، خود دارای اجزای
و عناصر خاص خود بوده که بدون داشتن روابط و تعامل
درست در درون آنها قادر نخواهد بود در تعامل با دو نهاد دیگر
ایفای نقش کند.

یکی از مشکلات زیربنایی و ساختاری، جزیره ای بودن این
سه نهاد است. مداخله دولت در پیوند مراکز تحقیق، توسعه
و دانشگاه باید به صورت تسهیل کننده و تثبیت کننده باشد
یعنی دولت مثل روغن حالت روان کنندگی دارد و بعد از روان
کردن مثل چسب این پیوند را تشویق و حفظ می کند. نهاد
دانشگاه هم در حال تربیت نیروی انسانی است که با صنعت
و نیازهای آن غریبه است و نهاد صنعت هم بدون بهره گیری از
دانش روز به در تولید نه چندان مطلوب خود می باشد. تنها
راه برون رفت از این جریان ایجاد یک پل محکم بین این
سه جزیره می باشد. اصولاً بافت حاکم بر صنعت چه دولتی
و چه خصوصی مانع رشد تحقیقات در صنعت است و اگر چه
مراکز پژوهشی گوناگونی نیز در بدنه دولت یا بخش خصوصی
ایجاد شده اند، اما نقششان کم رنگ است.

پژوهشهای دانشگاهی نتوانسته اند در جهت رفع معضلات
صنعتی کشور گام عمده ای بردارند که دلیل آن عدم توجه به
نیازهای تحقیقاتی صنایع بوده و هست. کمتر اتفاق می افتد
که یک استاد راهنما در یک دانشکده جهت پیشنهاد موضوع
تحقیقاتی یا پایان نامه به دانشجویان خود، ابتدا از صنعتگران
جهت آگاهی از نیازهای تحقیقاتی آنها استعلام کند.

در حال حاضر اگر از فارغ التحصیلانی که در رشته های مرتبط
با صنعت تحصیل کرده اند پرسیده شود که چند بار در طول
دوران تحصیل خود به بازدید از کارخانجات صنعتی برده شده
اند، در خوش بینانه ترین حالت از تعداد انگشتان یک دست
بیشتر نمی شود. برای ارتباط بهتر دانشگاه با صنعت باید
ابتدا نیازهای بخش صنعت و معدن شناسایی شده و سپس
، این موضوعات به صورت پروپوزال هایی در آید که اگر
دانشجویی به دنبال عنوان پایان نامه یا کار تحقیقاتی بود با
توجه به نیازهای صنعت و موضوع مورد علاقه خود، شروع
به تحقیقات نماید.

این موضوع چند حسن دارد:

۱- جهت برطرف کردن آن مشکل راهکاری ارائه می شود.
۲- شخص محقق به عنوان متخصص در برطرف کردن آن

فشار اقتصادی به ایران به سطحی غیرقابل تحمل برسد

تلاش های گسترده تری تکمیل می کنیم که همانگونه که
راهبرد رئیس جمهور ترامپ می طلبد، هزینه سیاست های
مخرب و ثبات زدای ایران را به سطحی غیرقابل تحمل
برسانیم.»

وی سپس فعالیت های منطقه ای ایران را «تهدیدی مستقیم و
قابل توجه برای منافع اقتصادی و راهبردی ایالات متحده»
توصیف کرده و نوشته است که ایران علاوه بر حضور در
تنگه هرمز، برای استقرار در سواحل یمن نیز تلاش می کند،
که در آن صورت ایران «به ظرفیت بی سابقه تهدید همزمان
دو گلوگاه عمده خطوط کشتی رانی» دست می یابد.

در ادامه این یادداشت اتهامات تکراری در مورد فعالیت های
ایران در سوریه، لبنان و عراق طرح و ایران به دلیل بازداشت
افراد دوتابعیتی مظنون به جاسوسی به «گروگان گیری»
متهم شده است.

کوتس سپس ابعاد تازه ای از راهبرد منطقه ای آمریکا علیه
ایران را افشا می کند: «کارهای بیشتری هست که می توانیم
برای مقابله با فعالیت های ایران درون مرزهای این کشور
و در منطقه انجام دهیم. می توانیم به تشویق رابطه گرمتر
میان عراق و کشورهای خلیج فارس، به خصوص عربستان
سعودی و کویت ادامه دهیم. ما تا الان در زمینه همسو کردن
اسرائیل، عربستان سعودی، بحرین و امارات عربی متحده
در حمایت از راهبرد رئیس جمهور در قبال ایران، پیشرفت
قابل توجهی داشته ایم. همکاری هرچه آشکارتر اسرائیل با
مجموعه گسترده ای از کشورهای عربی در زمینه های اقتصادی
و امنیتی به نفع همه است. ما باید از این فرصت استفاده
کنیم تا این همکاری را به «مسئله عادی تازه» در جهت
منافع تمام طرفها تبدیل کنیم.»

«ویکتوریا کوتس» معاون دستیار رئیس جمهور آمریکا و
مدیر ارشد امور غرب آسیا در شورای امنیت ملی آمریکا در
یادداشتی که اخیراً در پایگاه اطلاع رسانی کاخ سفید منتشر
کرده، به تشریح راهبرد دولت آمریکا در قبال ایران پرداخته
و گفته واشنگتن قصد دارد به فشار به ایران ادامه دهد.

وی در این یادداشت «تغییر نظام مند اقدامات خصومت جویانه
و ثبات زدای ایران» را هدف راهبرد واشنگتن توصیف کرده
و نوشته است: «به دستور رئیس جمهور [دونالد ترامپ]، ما
کارزار فشار حداکثری را در اولویت نخست قرار داده ایم و با
این کار فشاری بی سابقه به اقتصاد ایران وارد کرده ایم تا این
کشور ناچار شود تصمیماتی دشوار اتخاذ کند.

کوتس با اشاره به خروج آمریکا از توافق «یکجانبه و غلط»
هسته ای با ایران، نوشته است که اکنون مشخص شده
که ادعای بی اثر بودن تحریم های یکجانبه نادرست است
و اقتصاد ایران به دلیل این تحریم ها با مشکلات زیادی
مواجه شده است.

وی سپس ایران را به ایجاد «جنگ اطلاعاتی» علیه کشورهای
اروپایی و عربی متهم کرده و از کشورهای جهان خواسته با
اعمال تحریم علیه ایران، «عملاً بر میزان دشواری های
اقتصادی ایران بیافزایند.»

او می افزاید: «این فشار جمعی بازگشت ایران به میز مذاکره
تحت شرایطی کاملاً به نفع ایالات متحده و کشورهای
مسئول در سرتاسر جهان، را تسریع می کند.»

این مقام ارشد دولت آمریکا سپس با اشاره به صحبت های
«حسن روحانی» رئیس جمهور ایران، نوشته است: «همانطور
که رئیس جمهور ایران اذعان کرده، در سه ماهه دوم سال
۲۰۱۹، اقتصاد ایران وارد دوره ای از فشار بی سابقه می شود. ما
می خواهیم این فشار قاطع باشد و داریم این تحریم ها را با

شناسنامه

هیئت تحریریه: سعید چمنزاری، امین ربان لقمانی، داوود
نارنجیان
طراح و صفحه آرا: رضا صدرا

فصلنامه فرهنگی، صنفی، سیاسی، اجتماعی و علمی
دانشگاه تا صنعت
شماره اول، سال اول، زمستان ۱۳۹۷
شماره مجوز از ۹۷۳۶۸۴ دانشگاه فردوسی مشهد
صاحب امتیاز، سردبیر و مدیر مسئول: امیر دربان لقمانی